

CD Gewasbeschermingsmiddelen 8 juni 2022

Aanwezigheid bestrijdingsmiddelen in drinkwaterbronnen

De kwaliteit van drinkwaterbronnen staat in toenemende mate onder druk en is de afgelopen jaren niet significant verbeterd. Verontreinigingen afkomstig uit de landbouw, industrie en huishoudens zorgen ervoor dat de kwaliteit van drinkwaterbronnen eerder slechter wordt. Het uiterlijk in 2027 bereiken van de afgesproken doelen uit de Europese Kaderrichtlijn Water is daardoor ernstig in gevaar.

Uit verschillende rapporten (zoals de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL, 2020) en het RIVM rapport Staat drinkwaterbronnen (2020)) blijkt dat bestrijdingsmiddelen in een groot deel van de winningen voor drinkwaterproductie een probleem vormen. In vrijwel alle oppervlaktewaterwinningen en in meer dan een kwart van de grondwaterwinningen worden bestrijdingsmiddelen in normoverschrijdende concentraties gevonden.

Daarnaast is 'vergrijzing' van het grondwater een toenemend probleem: lage concentraties van een cocktail van bestrijdingsmiddelen zijn vrijwel overal aanwezig.

Tweede nota en uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030

Uit de tussenevaluatie door PBL van de Tweede nota duurzame gewasbescherming 2013-2023 (Gezonde Groei, Duurzame Oogst) is gebleken dat het tussendoel voor 2018 voor het terugdringen van normoverschrijdingen in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterproductie *niet* is gehaald. Het einddoel voor 2023, het terugdringen van deze normoverschrijdingen met 95% ten opzichte van 2013, is hiermee niet in zicht.

In september 2020 is het uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 gepubliceerd, waarin de ambitie is opgenomen om in 2030 nagenoeg geen emissies van bestrijdingsmiddelen naar het milieu meer te hebben. In het uitvoeringsprogramma zijn het doel voor 2023 van de Tweede nota gewasbescherming en het KRW doel om uiterlijk in 2027 overal te voldoen aan de normen voor bestrijdingsmiddelen, als tussendoelen opgenomen. Vewin heeft het uitvoeringsprogramma mede ondertekend en staat achter de ambities. De uitdaging zit echter in de uitvoering, en het ziet er nu niet naar uit dat het eerste tussendoel voor 2023 gehaald zal worden.

- ▶ Zorg voor een ambitieuze uitvoering van het uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Focus hierbij op het halen van de doelen voor 2023 en 2027 in drinkwaterbronnen.

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Een belangrijk doel van het NPLG is om de Europese verplichtingen uit de KRW via een integrale aanpak en gebiedsgerichte programma's te realiseren. Vewin pleit ervoor om de verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen prioriteit te geven in het NPLG, en om alles op alles te zetten om te zorgen dat de doelen van de KRW in 2027 gehaald worden. Dit betreft ook de doelen voor bestrijdingsmiddelen.

- ▶ Geef de verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen prioriteit in het NPLG, o.a. door (grondwater)beschermingsgebieden een prioritaire status te geven en rond deze gebieden bufferzones in te stellen waar de waterkwaliteit moet worden verbeterd.
- ▶ Veranker de bestaande doelen in het NPLG voor het tegengaan van de verontreiniging van drinkwaterbronnen met nitraat en bestrijdingsmiddelen.

Toelatingsbeleid en toepassingspraktijk verbeteren

Uit de tussenevaluatie van de Tweede nota door het PBL bleek ook dat een deel van de waterkwaliteitsproblemen met bestrijdingsmiddelen wordt veroorzaakt door onvolkomenheden in de toelating van deze middelen, en onvoldoende bescherming van het aquatisch milieu in de toepassingspraktijk.

- ▶ Onderzoek de mogelijkheden om het toelatingsbeleid van bestrijdingsmiddelen verder te verbeteren door o.a.:
 - ▶ Emissiereducerende maatregelen niet te verdisconteren in het toelatingsbeleid.
 - ▶ Een meer systeemgerichte aanpak te hanteren om zo stapeffecten van dezelfde werkzame stof, combinatie-effecten door verschillende stoffen en ongewenste substitutie van middelen te verminderen. Dit kan bijvoorbeeld door een maximum te stellen aan de totale milieubelasting per teelt.
- ▶ Verbeter de bescherming van aquatische milieus, o.a. door effectievere (bredere) bufferzones langs oppervlaktewater voor te schrijven.

Bewustwording, toezicht en handhaving

Naast het nemen van nieuwe maatregelen is meer aandacht nodig voor toezicht en handhaving van bestaande maatregelen. Onderzoek heeft bijvoorbeeld uitgewezen dat veel agrariërs zich in de praktijk onvoldoende bewust zijn van het feit dat in grondwaterbeschermingsgebieden restricties gelden voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

- ▶ Zet stevig in op effectief toezicht en handhaving van huidig beleid en regelgeving, en focus hierbij op bescherming van drinkwaterbronnen.
- ▶ Stimuleer en/of draag bij aan de uitvoering van regionale projecten met een integrale aanpak en initiatieven voor bewustwording.

Meer informatie:

Arjen Frentz
070 3490 890
frentz@vewin.nl

Mirja Baneke
06 82750461
baneke@vewin.nl

Vewin
Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
T (070) 3490 850
info@vewin.nl
www.vewin.nl